

Innlegg Erna Solberg

Pasienten først, ikke systemet – og det er ideologi

Mens Arbeiderpartiet er opptatt av systemet, er Høyre opptatt av pasientene. Og det er ideologi for meg, ja.

Erna Solberg (H), statsminister

● **Fritt behandlingsvalg** hjelper flere pasienter. Konsekvensen av Arbeiderpartiets valglofte om å legge ned fritt behandlingsvalg er at den enkelte pasient igjen må betale selv for å velge andre tilbud enn de offentlige sykehusene.

Når jeg blir beskyldt for at dette handler om ideologi, så er det riktig. For meg er det ideologisk at pasientene skal få mer makt og innflytelse over egen behandling.

I sin kronikk i DN 12. desember skriver Jonas Gahr Støre at ventetidene i spesialisthelsetjenesten gikk ned da han satt i regjering fra 2010 til 2013. Det Støre ikke sier, er at nedgangen fra 2010 til 2013 var på fire dager, mens min regjering reduserte ventetidene med ni dager bare fra 2015 til 2016, og mer enn to uker fra 2013 til 2017.

Selv i år, hvor aktiviteten i sykehusene er sterkt preget av pandemien, kommer ventetidene mest sannsynlig til å være kortere enn det den rødgrønne regjeringen leverte på sitt beste. Å få ventetidene ned igjen til nivået før pandemien, er en av våre viktigste helsesaker i årene som kommer.

Støre er fullt klar over at vi trenger private og ideelle med på den dugnaden.

Støre kan ikke ha satt seg inn i pakkeforløp psykisk helse og rus når han påstår at

↑ Ventetidene i spesialisthelsetjenesten gikk ned med fire dager da Jonas Gahr Støre satt i regjering fra 2010 til 2013. Min regjering reduserte ventetidene med ni dager bare fra 2015 til 2016, skriver statsminister Erna Solberg. Foto: Per Ståle Bugjerde

pasienter med rusproblem eller psykiske lidelser ikke passer i en «pakke». Er det noen som trenger og fortjener forutsigbarhet om hva som skal skje, når det skal skje og hvem som har ansvaret, så er det mennesker med psykiske lidelser og rusproblemer.

Mange pasienter får gode tjenester, men ofte er det mange personer og instanser involvert. Behandling og oppfølging henger ikke alltid godt sammen. Pakkeforløpene gjør pasientens behandlingsløp mer forutsigbart. Når ting er vondt, skal man slippe å være sin egen koordinator. Dette er et arbeid som tar tid, men som er helt nødvendig.

Bruker- og pårørendeorganisasjonene har vært sentrale i utviklingen av pakkeforløpene. Helt fra starten var de tydelige på at psykisk helse og rus er noe annet enn kreft. Derfor er pakkeforløpene forskjellige. Det er liten faglig uenighet om innholdet i pakke-

Støre er fullt klar over at vi trenger private og ideelle med på den dugnaden

forløpene.

Grunnpilaren i pakkeforløpene er at pasienten er ekspert på eget liv. Brukermedvirkning og brukerinnflytelse er gjennomgående i hele forløpet, fra henvisning til behandling og utskrivning.

Pasienten skal være involvert i alle avgjørelser. Det handler om å sette pasienten foran systemet.

Støre mener vi må snakke om de virkelige store oppgavene. Jeg mener at å styrke pasientens valgfrihet og medvirkning i egen behandling er en av de største oppgavene, om ikke den aller største.

Høy risiko og negativ avkastning

Halvor Hoddevik, arbeidende styreformann i Rann Rådgivning as, og Richard Priestley, professor ved Handelshøyskolen BI

● **Nbims aksjeplukningsvirksomhet** taper to milliarder kroner per år. Offentligheten, politikere og Finansdepartementet bør reagere.

I DN 19. desember svarer Nicolai Tangen og risikodirektør Dag Huse på vår konstatering av at Oljefondets aksjeplukking er tapsgenererende etter kostnader. Som i første tilsva forvirrer forfatterne publikum ved å snakke om Oljefondets totale meravkastning og kostnader. Posisjonene i Oljefondet avviker fra referanseindeksen på flere måter. En mindre del avsettes til spekulasjon, herunder aksjeplukking. Med størstedelen tar man i indekseringsvirksomheten avvikende posisjoner for å gjenspeile indeksen på en billigst mulig måte. Alt dette er «aktiv» forvaltning.

Vi har ikke bedt Nbim slutte med aktiv forvaltning, kun aksjeplukking.

Forfatterne hevder kostnadene er lave, og omtaler fondets samlede kostnader. Kostnaden på aksjeplukkingen er ikke lav. Den er fem ganger så høy som på indekseringsvirksomheten.

Tangen og Huse ønsker ikke å bli målt på risikojustert basis. Med signatur fra fondets risikodirektør er det oppsiktsvekkende. Begrunnelsen er at det finnes flere modeller for risikojustering. Vi bruker Nbims tall og modell. Med alle andre akademisk aksepterte modeller er meravkastningen på aksjeplukkingen uansett i praksis null – før kostnader. Tallene lyver ikke.

Etter kostnader er derfor aksjeplukkingen et lotteri med negativ forventet avkastning. I tråd med en samlet akademisk forskningslitteratur.

Tangen og Huse har interesse av å fremstille «risikojustering» som en akademisk lek. Spørsmålet er imidlertid av høyest praktisk betydning for «saldo på konto». Om aksjeplukkernes meravkastning skyldes risiko man kunne tatt med lavere kostnader, burde man gjort det.

Vi viser at om man hadde tatt en liten overeksponering mot en gjennomsnittsakse, småselskaper og kinesiske aksjer som ikke er med i referanseindeksen, ville nøyaktig samme avkastning som den fra Nbims aksjeplukkere vært skapt.

Det er fullt mulig og koster ikke to milli-

arder per år.

Indekseringsvirksomheten er en stor suksess som leverer risikojustert meravkastning i alle år. Den holdes som gissel i Tangens og Huses forsvar av aksjeplukkingen.

Bedre med lav risiko og høy avkastning

↓ Oljefondets aksjeplukking (risikojustert meravkastning i basispunkter)

